

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

TUUDno-2024-1023

Lausunto Morenia Oy:n maa-aines-, ympäristö-, aloituslupahakemuksesta, sekä hakemuksesta vesien johtamisesta toisen alueella, Äijänalhon louhosalue, Mäntsälä

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt lausuntoa Morenia Oy:n maa-aines-, ympäristö-, ja aloituslupahakemuksesta, sekä hakemuksesta vesien johtamisesta toisen alueella. Hankealue sijaitsee Mäntsälässä, Hirvihaaran kylässä kiinteistöllä Hämäläis-Mattila 505–403–5–169.

Kyseessä on uusi toiminta. Lupaa haetaan maa-ainesten ottamiseen ja murskaukseen. Lisäksi alueella varaudutaan ottamaan vastaan puhtaita ylijäämämaita maisemointitarkoitukseen. Hankealueen pinta-ala on 7,2 hehtaaria, josta ottamisalueen pinta-ala on noin 5,4 hehtaaria. Alue on nykytilassa talousmetsää. Lupaa haetaan 15 vuodeksi.

Kaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman 13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Maakuntakaavassa hankealueelle on osoitettu merkinnät Metsätalousvaltainen alue, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä (MLY, Ridasjärvi-Hirvihaara), sekä viheryhteystarve (Hirvikorpi-Latosari). Hankealueen pohjoispuolelta kulkee maakuntakaavassa osoitettu Maakaasun runkoputken linjaus (Gasum kaasuputki).

MLY:n aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on turvattava metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä on turvattava välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että syntyy alueen kokoon nähden vaikutuksiltaan laaja- alaisia, pysyviä tai pitkäkestoisia liikkumisesteitä. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa vaikutusten arvioinnin perusteella yhdyskuntarakenteen eheyttämisen kannalta tarpeellisia paikallisia väyliä ja yhdyskuntateknisen huollon laitteita ja rakenteita. Välttämättömien väylien suunnittelussa on turvattava ekologisten yhteyksien mahdollisimman esteetön ja turvallinen jatkuminen.

Viheryhteys on kehittämisperiaatemarkintä, millä osoitetaan

maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksellisestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa.

Lisäksi voimassa ovat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset. Yleisistä suunnittelumääräyksistä suunnittelualuetta koskevat erityisesti seuraavat määräykset:

- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueidenkäytössä on otettava huomioon alueiden arvokkaat ominaispiirteet ja turvattava luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava viranomaispäätösten, inventointien tai rekisterien ajantasainen tieto arvokkaista alueista, kohteista ja yhteyksistä mukaan lukien alueiden ja kohteiden tarkemmat rajaukset.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvat tai siihen kuuluviksi ehdotetut alueet, turvattava alueiden yhtenäisyys, arvioitava suunnitelmasta alueelle kohdistuvat vaikutukset ja huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä niitä luonnonarvoja, joiden perusteella alue on ehdotettu tai sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa.

Koska alueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai osayleiskaavaa, on maakuntakaava ohjeena ryhdyttäessä toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (AKL 32§).

Lausunto

Hankealue sijaitsee kokonaisuudessaan maakuntakaavassa osoitetulla MLY-alueella. Alueelle voi kuitenkin osoittaa pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi myös muuta maankäyttöä, mutta tavoitteena on, että suunnittelussa turvataan mahdollisuuksien mukaan metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Uudenmaan liitto toteaa, että hankealueen koko suhteessa maakuntakaavassa osoitetun MLY-alueen kokoon on varsin pieni, eikä aiheuta vaikutuksiltaan laaja-alaisia liikkumisesteitä. Hakemuksessa esitetty maa-aineslain mukainen maa-ainesten otto ja ympäristönsuojelulain mukainen murskaus maakuntakaavan MLY-alueella on mahdollista toteuttaa, mutta toiminta-ajoissa on huomioitava ympäristöön kohdistuvat vaikutukset. Toiminnan päätyttyä on toivottavaa, että alue palautetaan metsätalouskäyttöön ja asia on huomioitava asianmukaisesti ennallistamissuunnitelmassa ja jälkitoimenpiteissä.

Maakuntakaavassa osoitetun viheryhteyden osalta liitto toteaa, että viheryhteyden toimivuus on otettava huomioon lupaharkinnassa siten, että yhteyden on mahdollista toteutua maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi liitto tuo esille kesällä 2025 käynnistyvän Uudenmaan ELY-keskuksen selvityksen, jossa tunnistetaan valtatie 25 poikki kulkevat potentiaaliset ekologiset yhteydet ja niiden kehittämistarpeet. Selvitys tuottaa tietoa myös maakuntakaavassa osoitettujen viheryhteystarpeiden toteutuneisuudesta valtatie 25 alueella huomioiden alueiden nykyinen ja tiedossa oleva tuleva maankäyttö. Selvityksen on määrä valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Liitto kannustaa tutustumaan selvitykseen ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään sen tuottamaa tietoa viheryhteyksien kehittämisessä myös lausunnossa mainitun viheryhteyden osalta.

Uudenmaan liitto katsoo, että lupaharkinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota maa-ainestoinnin aikaisiin toiminta-aikoihin sekä toiminnan jälkeisiin toimenpiteisiin, jotta alueen pääkäyttötarkoituksen mukainen toiminta olisi mahdollista ottotoiminnan jälkeen.

Uudenmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta.

Mari Siivola
Aluesuunnittelujohtaja

Jakelu

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus
Uudenmaan liitto / Kirjaamo